

„Kast noemen zij hun kamer. Zij hebben allemaal van die uitdrukkingen” vergoelijkte de vader. Maar het was hem aan te zien, dat het hem goed deed, zijn zoon zoo als een echt student te hooren praten.

Toen de koopers weg waren, hoorde Rienk's vrouw iemand op 't atelier rondnansen. Ze stormde naar boven.

„Verkocht?” vroeg ze.

„Verkocht... méér dan dat engel. Iets verkocht, dat ik zelf mooi vond en dan iemand, die het begréep.

Mercurius is op bezoek bij Apollo geweest. Kijk eens hier. een, twee, drie, vier... tot vijf velletjes van honderd gulden. En nu, feest voor 't oude jaar. Het moet vandaag hier een feest worden met oesters en Champagne... En alle vrienden worden genoodigd...”

„Met bollen en punch zal 't ook wel gaan” zei zij, verstandig blijvend in opgetogenheid.

O, dat heerlijke wandelen nu samen op straat... Rienk en Nelly, gearmd als pas-verloofden. Hij wilde alles koopen. Maar zij had de beurs. Gekocht werd eerst een warme wintermantel voor haar. Toen een hoed. Daarna een bont en een mof. Daarna schoenen besteld voor de kinderen.

En Rienk zelf een nieuwe blauw-duffelsche pelerine en

een paar licht-gele handschoenen — daar had hij nu al een half jaar op gehoopt, want licht-gele handschoenen waren voor hem iets als een zéér verfijnde luxe, die alléén millionnaires zich veroorloofden.

Naar den kruidenier werd gegaan, de rekening betaald met een seigneuriaal gebaar en besteld... voor de heele week.

Naar den bakker. Naar den confiseur. Nelly wou alles laten bezorgen. Maar Rienk had te veel haast om al het gekochte thuis te zien. Hij torschte de vracht alsof 't een veertje was. Ook werd een stel nieuwe kwasten gekocht — van de duurste. En wat heele dure tubes verf. Want Rienk had een nieuw echt schilderij in 't hoofd...

's Avonds was 't feest op 't atelier. Vier schilders met hun vrouwen waren van de partij. Er kwamen groote schotels met bollen op, die in een ommezentje leeg waren. En groote glazen punch werden geleidigd.

Tegen twaalf uur hield Rienk een rede. Een lofrede op Mercurius met den hoorn van overvloed. Op de kunstsmaak van de jongste universiteitsstad — Rotterdam. „Waarde vrienden. Veroorloof mij u bij het overgaan van 't oude en 't nieuwe te onthalen op het bezichtigen van een schilderij, dat wel het schoonste is, 't welk ik ooit vervaardigde...”

Rienk stelde zich naast een ezel, waar een schilderij op stond, onder een wit laken verborgen. Allen, zelfs Nelly, waren zeer benieuwd.

„Dit schilderij, waarde vrienden en kunstkenner, overtreft alles wat tot heden op dit atelier te zien is geweest. Het is gewijd en eerst tegen klokke twaalf zullen uw oogen het mogen aanschouwen... Het werk, onder dit laken nog verborgen, moge u tot navolging aansporen. Het is de eenige richting, die algemeen geacht en algemeen erkend wordt. Aan Rotterdam, aan de schoone koopstad gelegen aan de mond van de Maas gelijk Romulus en Remus aan de borst der wolvin. Hef uwe gevulde glazen en drink met mij op den gestadigen bloei van deze allernieuwste richting in de moderne schilderkunst in 1914”...

Juist begon buiten een carriljon te spelen... Plechtig wachtte Rienk tot de twaalfde slag verklonken was.

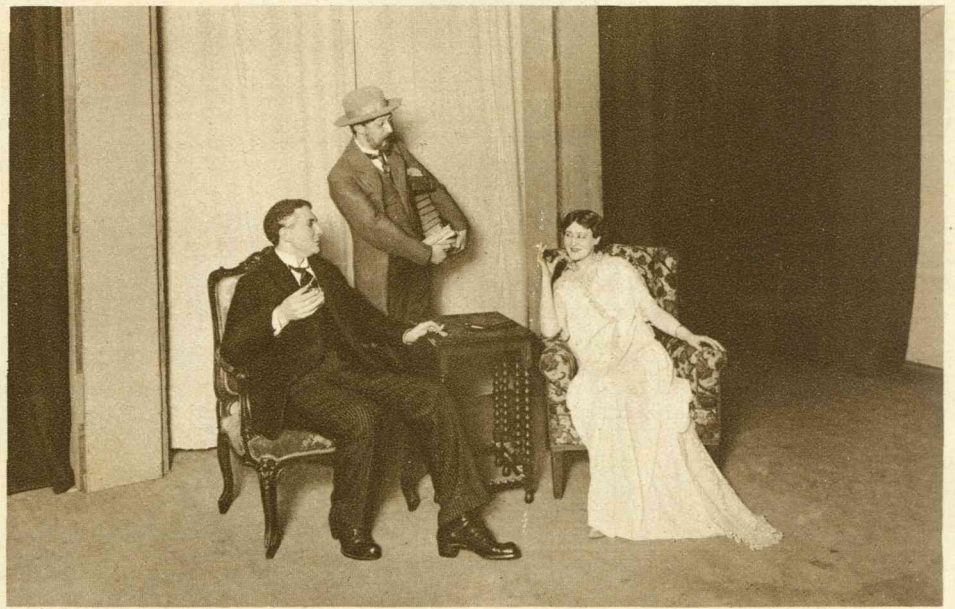
Toen trok hij statig het laken van het schilderij af...

De verbaasde kunstenaars en hun vrouwen zagen in een gouden lijst, netjes opgeplakt, de meest fraaie verzameling betaalde rekeningen, die ooit in een schilders-atelier waren vertoond!...

HEDDA GABLER BIJ DE HAGHE-SPEELERS.

Van links naar rechts: Emmy Vrede, Ed. Verkade, Tilly Lus

Van links naar rechts: Paul de Groot, la Chapelle, Emmy Vrede.

Het is een nog open vraag of men Ibsen's drama's moet zien of moet lezen.

Persoonlijk hel ik tot het laatste over.

De persoonlijkheden van Ibsen's drama's zijn, over het geheel zeer samengestelde karakters, in het bijzonder de vrouwen. De psycho-fysiologische indrukken, uitingen, gevoeligheden dier, meest abnormale karakters weer te geven op het toneel, is een opgave die aan den meest talentvollen tooneelspeler of tooneelster eigenlijk niet mag worden gesteld. Een vrouwenfiguur als Hedda Gabler is een psycho-pathologisch geval.

De tooneelster die dit karakter behoorlijk wil ontleden en weergeven, heeft niet de voorlichting noodig van een regisseur — maar van een zenuwarts.

Dat, in het algemeen gesproken — met „Nora” gaat het nog — stukken als „De Wilde Eend” en „Hedda Gabler” zelfs voor de bekwaamste tooneelsten een bovenwerp blijken, ook voor De Haghespelers, is dus niet hun schuld. Zij doen wat zij kunnen. Maar het is bijna onmogelijk om de ontwikkeling van een ziekelijke afgunst die naar waanzin neigt behoorlijk uit te beelden.

We zullen „Hedda Gabler” niet navertellen. Voor wie het stuk kent, is het niet noodig. Voor wie het niet kent, zou het maar matig belangwekkend zijn.

Kort saamgevat is „Hedda Gabler” de strijd eener op het niet-conventionele afgunstige vrouw, die niet den moed heeft om zich van de conventie los te maken.

En misschien zal deze korte samenvatting van het drama niet iedereen die het werk kent als juist toespreken. Want Ibsen maakt ons de definities zijner persoonlijkheden heusch niet gemakkelijker.

Over de opvoering door De Haghespelers wordt — het spreekt vanzelf — door de critiek verschillend gedacht, Mij komt het voor, dat Verkade met deze voorstelling eigen kracht en die der zijnen heeft overschat.

Van links naar rechts: la Chapelle, Tilly Lus, Paul de Groot Emmy Vrede

HENRIC IBSEN.

Van de Noorsche schrijvers is zeker wel Henric Ibsen de meest bekende. En m. i. ook met recht. Zijn werken zijn alle diep-doorvoeld, en kenmerken zich door een opeenstapeling van groote ethische waarde. In sommige zijner werken herinnert hij ons aan Maeterlinck door zijn mysticisme, in andere aan Zola, om zijn aantijgingen tegen de wereld en de menschen. Ibsen heeft de wereld en het leven aangeklaagd en met recht, alleen generaliseert hij in sommige gevallen de toestanden wel eens te erg. Zoo bijvoorbeeld in zijn „Een komedie der Liefde”, waarin hij spot met de schijnverhoudingen in de liefde en echt. Door dit stuk haalde hij zich de haat op den hals van de rechtzinnigen op elk gebied.

Er is echter ook nog een andere oorzaak waardoor zijn werken ons niet geheel en al bevredigen kunnen: men vindt in de stukken van Ibsen geen rust. Nooit heeft hij aangegeven hoe wij de toestanden, die hij hekelde, kunnen veranderen, hoe wij onszelf, als mensch, zullen kunnen opheffen, tot het peil waarop hij zijn personen heeft gebracht. Daarom zijn zijn werken zoo troosteloos, en gelooven wij dat hij zijn gedachten beter had kunnen weergeven in praktisch proza, inplaats van, zooals hij nu gedaan heeft, tendenzkunst ervan te maken.

Wil men iets begrijpen van Ibsen's persoonlijkheid, dan doet men verstandig uit te gaan van zijn hoofdwerk: „Brand”, geschreven in rijm-verzen. Het herinnert aan Goethe's Faust, waarmede het ook kan vergeleken worden, al is de behandeling en beheersching der stof geheel anders.

Het eenige bezwaar is dat sommige personen in al zijn werken in symbolen spreken, waardoor zijn tooneelstukken voor velen ongenietbaar zijn.

BERICHT.

Wij vestigen er nog even de aandacht op, dat nieuwe abonné's, de reeds verschenen afleveringen van den loopenden roman, voor zoover de voorraad strekt, gratis kunnen bekomen.